

Anne-Marie Tuisku

HOITAJIEN KOKEMUKSIA KAVERIKOIRIEN VIERAILUISTA
RUSKAKODISSA

Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto

2012

Hoitajien kokemuksia kaverikoirien vierailuista Ruskakodissa

Tuisku, Anne-Marie
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Toukokuu 2012
Ohjaaja: Pirilä, Ritva
Sivumäärä: 26
Liitteitä: 5

Asiasanat: kaverikoiratoiminta, vanhus, eläinavusteinen terapia, eläinavusteinen toiminta, laitoshoido

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin Suomen Kennelliiton Kaverikoiratoiminnan merkitystä laitoshoidossa asuvien vanhusten hyvinvoinnille. Yhteistyökumppanina oli Porissa vanhuksille asumis- ja hoivapalveluja tarjoava Ruskakoti ja tutkimusta varten haastateltiin Ruskakodin hoitotyöntekijöitä.

Tutkimus oli laadullinen eli kvalitatiivinen. Tutkimuksen kohderyhmäksi valittiin Ruskakodin hoitohenkilökunta. Aineistoa on tarkasteltu aineistolähtöisen analysointimallin mukaan eli tutkittu millaisia vastauksia tutkimusongelmiin haastatteluista on saatu ja etsitty niiden yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia.

Tutkimustuloksissa kuvattiin hoitajien suhtautumista kaverikoirien vierailuihin sekä hoitajien havainnoiteja vanhusten reaktioista koiravieraisiin. Tutkimustulokset vahvistivat aiemmista tutkimuksista saatua tietoa eläinten terapeuttisuudesta.

Tutkimus osoitti, että hoitohenkilökunta koki hyväksi sen, että vanhuksille tuotiin virikkeitä ja kaverikoirien käyntejä pidettiin mukavina, vaikka niiden todettiin aiheuttavan jonkin verran ylimääräistä työtä. Hoitohenkilökunta uskoi, että kaikki kaverikoirien käynneille osallistuneet vanhukset ovat saaneet vierailuista iloa ja hyvää mieltä. Hoitajien mukaan kaverikoirista on iloa varsinkin yksinäisille vanhuksille, joiden luona ei käy vierailijoita ja tapaamiset toimivat sosiaalisena tapahtumana myös vanhuksille, jotka eivät koirista kovasti välitäkään.

Tämän tutkimuksen perusteella kaverikoirien vierailuja on syytä jatkaa vanhusten parissa, mikäli vanhusten oma kunto ja henkilökunnan resurssit antavat periksi ja mikäli asukkaalla on kiinnostusta osallistua toimintaan.

Nurses experiences of care dogs visits in Ruskakoti

Tuisku, Anne-Marie

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in nursing

May 2012

Supervisor: Pirilä, Ritva

Number of pages: 26

Appendices: 5

Keywords: care dog activity, elderly, animal-assisted therapy, animal-assisted activity, rest home

In this thesis was studied Finnish Kennel Club's care dog program's meaning for elderly people living in old people's homes. In co-operation was Ruskakoti which provides housing and nursing services for elderly people in Pori. Employees of Ruskakoti were interviewed for the research.

The study was a qualitative one. Target group was health care workers in Ruskakoti. The material was analyzed by data analysis model which examined what kind were gotten to research problems and finding out similarities and differences from answers.

Purpose of the study was to determine how the staff felt about care dog's visits and also staff's observations of elderly during and after care dog's visits. The results confirms information of earlier studies about the therapeutical impact of animals.

The study showed that health care staff felt it good that the stimulations were brought to elderly people even if they were found to cause some extra work. Nursery staff believed all elderly people who participated in care dog's visits had received joy and good feeling. Nurses felt that care dogs bring joy especially for isolated seniors who usually don't receive visitors. Care dog meetings can also be social events for those elderly who do not really care about dogs

Based on this study care dog visits should be continued for the elderly if elderly people's own condition and staff resources makes it possible and if the elderly has an interest to participate in activities.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	VANHUUS JA LAITOSHOITO	6
2.1	Vanhuus	6
2.2	Laitoshoito.....	6
3	KOIRAT AUTTAMISTYÖSSÄ	7
3.1	Hyötykoirat.....	7
3.2	Kaverikoirat.....	7
3.2.1	Kaverikoiratoiminnan historia.....	8
3.2.2	Kaverikoiratoiminnan historia Porissa	9
3.3	Lemmikkieläimen merkitys ihmiselle.....	10
4	RUSKAKOTI	12
5	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSONGELMAT	13
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	13
6.1	Tutkimusmenetelmä.....	13
6.2	Kohderyhmä	13
6.3	Aineiston keruu ja analysointi	14
7	TUTKIMUSTULOKSET	15
7.1	Hoitajien mielipiteitä kaverikoirista	15
7.2	Kaverikoirien hyödyt vanhuksille.....	18
8	POHDINTA.....	20
8.1	Tutkimustulokset ja niiden tarkastelua.....	20
8.2	Luotettavuus ja eettiset näkökohdat.....	22
9	JOHTOPÄÄTÖKSET JA JATKOTUTKIMUSHAASTEET	24
	LÄHTEET	28
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Lähes 90-vuotias Alma ei näe, mutta koskettelee koiraani käsin ja tunnistaa sen Nupuksi. Alma ja Nuppu ovat tavanneet jo useita kertoja porilaisessa vanhainkodissa. Alma tunnistaa Nupun sen erikoisen muotoisesta päästä ja muistaa koirani harvinaisen rodunkin; bullterrieri. Minulta Alma varmistaa, muistaako oikein että Nuppu on väriltään vaaleanruskea. Nupun silittelyn lomassa Alma kertoo minulle omasta koirastaan, joka on ollut kuolleena jo kymmeniä vuosia. Puhelemme erilaisista karvanlaaduista ja koirien ruokinnasta. Alman tyttärellä on myös koira, jonka rotu ei heti tule mieleen. Alma kertoo tyttären perheestä, lapsenlapsistaan ja lapsenlapsenlapsistaan. Tytär on aikoinaan muuttanut muualle Satakunnasta ja paljolti yhteydenpito rajoittuukin puhelimeen. Puhelemme maailman menosta ja kaikkia vaivaavasta kovasta kiireestä. Vierailumme lopuksi Alma toteaa: ”On se mukavaa, että teillä on joskus aikaa tulla meitä mummoja katsomaan. Tulkaa taas toistekin.”

Laitoshoidossa oleville vanhuksille eläin voi olla tärkeä vuorovaikutuksen ja tunteiden lähde. Joissakin vanhainkodeissa pidetään eläimiä vakituisesti, mutta useissa vanhainkodeissa vierailee säännöllisesti erilaisia terapiaeläimiä. (Manninen 2005.) Suomen Kennelliiton kaverikoirat eivät ole terapiakoiria eikä koirien ohjaajilta edellytetä terapeuttista toimintaa. Kaverikoirat ovat tavallisia, hyvin käyttäytyviä perhekoiria. Kaverikoiratoiminta on vapaaehtoisuuteen perustuvaa ja sillä pyritään viemään koiran tuomaa iloa ja hyvää mieltä niille ihmisille, joilla ei ole mahdollisuutta oman lemmikin pitoon. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2011.)

2 VANHUUS JA LAITOSHOITO

2.1 Vanhuus

Ihmisen määrittelyminen vanhaksi sidottiin aiemmin kansaneläkelain eläkeiäksi virallistamaan 65 ikävuoteen (Rintala 2005, 23). Sana vanhus on liian yleistävä kuvaamaan ihmisiä, jotka ovat iältään 65- 100 -vuotiaita. Siihen väliin mahtuu pitkä ajanjakso ja monia yksilöllisiä elämänmuutoksia ja kokemuksia. (Helin 2002, 39.)

2.2 Laitoshoito

Laitoshoidon tulee sisältää henkilön iän ja kuntoisuuden edellyttämä hoiva, huolenpito ja tarkoituksenmukainen kuntoutus. Laitoshoitoon kuuluu täydellinen ylläpito kuten ravinto, puhtaus, vaatetus, terveyden- ja sairaanhoito ja hammashuolto. Laitoshoidon tärkeimpänä tavoitteena on hyvän elämänlaadun turvaaminen vanhukselle. Laitoshoidon perustana voidaan pitää vanhuksen oikeuksia itsenäisyyteen, osallistumiseen, hoitoon ja huolenpitoon sekä arvokkuuteen. Toissijaisina tavoitteina voidaan mainita laatuperiaatteet; asiakkaan kunnioittava kohtaaminen, asiakaslähtöisyys, kuntouttava työote ja saumattomuus eri yhteistyötahojen kesken. (Backman, Eloniemi-Sulkava, Finne-Soveri, Paasivaara, Vaarama & Voutilainen 2002, 115.)

Pitkäaikainen laitoshoito alkaa yleensä silloin, kun ikääntyneen ihmisen tarvitsemaa ympärivuorokautista apua ei enää voida järjestää hänen kotonaan tai palveluasunnossa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1241/2002) todetaan, että henkilölle järjestetty hoito on aina laitoshoitoa, kun se tapahtuu sairaalan tai terveyskeskuksen vuodeosastolla. Niiden lisäksi laitoshoidoksi katsotaan hoito vastaavassa sosiaalihuollon laitoksessa kuten vanhainkodissa (Voutilainen 2004, 10). Hoidon määrittely pitkäaikaiseksi laitoshoidoksi tehdään silloin, kun hoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta ja, jos ympärivuorokautinen laitoshoito on kestänyt yli 90 päivää. Määritelmän kriteeri täyttyy myös, jos henkilön toimintakyky

on heikentynyt niin paljon, että laitoshoido on tarpeen myös jatkossa. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992). Pitkäaikainen laitoshoido on nykyään lähinnä vanhainkotien ja terveyskeskuksen vuodeosastojen tarjoamaa (Voutilainen 2004, 10).

3 KOIRAT AUTTAMISTYÖSSÄ

3.1 Hyötykoirat

Hyötykoirilla tarkoitetaan koiria, jotka ovat mukana työskentelyssä yhteiskunnan tai yksittäisten ihmisten hyväksi. Hyötykoiriksi luetaan poliisi-, sota-, huume- ja rajakoirat sekä henkilökohtaiset opas-, avustaja- ja kuulokoirat. Hyötykoiriin kuuluvat myös Suomen Palveluskoiraliiton palvelus- ja pelastuskoirat, tieliikenteessä loukkaantuneiden hirvieläinten etsinnöissä auttavat verijälkikoirat sekä Kennelliiton kaverikoirat. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2011.) Ulkomailla käytetään nykyisin myös ”epilepsia-koiria”, jotka tunnistavat omistajansa tulossa olevan epilepsia-kohtauksen ja auttavat näin omistajaansa uskaltautumaan opiskelun tai vapaa-ajan harrastusten pariin (Epilepsy Therapy Project 2010).

3.2 Kaverikoirat

Kaverikoiratoiminta on vapaaehtoista koira-avusteista toimintaa, jolla pyritään koiran avulla tuomaan iloa ja elämyksiä ihmisille, joilla ei ole mahdollisuutta oman koiran pitoon. Kaverikoiratoiminnassa koiranomistajat vierailevat koiriensa kanssa eri kohderyhmien kuten lasten, kehitysvammaisten ja vanhusten luona esimerkiksi laitoksissa, kouluissa, päiväkodeissa ja päiväkeskuksissa. Toiminnan tavoitteena on ihmisten ilahduttaminen ja piristäminen. Kaverikoira-nimike on Suomen Kennelliiton patentti- ja rekisterihallitukseen 15.9.2005 rekisteröimä tuotemerkki (re.nro 234179) ja Kaverikoira -nimeä saavat käyttää ainoastaan Kennelliiton

ryhmissä toimivat koirakot. Kaverikoira-nimike on vierailukohteille tae turvallisista vierailuista ja sovittujen käytäntöjen mukaan toimimisesta. Kaverikoirat ovat tavallisia aikuisia kotikoiria, joille on jo kertynyt elämäkokemusta erilaisista ihmisistä, paikoista, hajuista ja tilanteista. Koiria ei kouluteta erikseen kaverikoiratoimintaan, vaan niiden tulee olla perusluonteeltaan toimintaan sopivia. Kaverikoiratoiminnan lähtökohtana on, että kohtaamistilanteesta nauttivat ja saavat hyvä mielen kaikki osapuolet: asiakas, koiranohjaaja ja koira. Ikäviä kokemuksia saaneet koirat, aikaisemmin ihmistä kohtaan aggressiivisesti käyttäytyneet koirat tai koirat, joiden taustaa ei tunneta, eivät ole sopivia kaverikoiratoimintaan. Kaverikoiraa ohjaa käynnillä aina sen oma tuttu ja turvallinen ohjaaja. Kaverikoiran tulee olla terve, aikuinen eli vähintään 2-vuotias, ihmisystävällinen koira, jolla on hyvä ja luottavainen suhde ohjaajaansa. Koiran tulee itse haluta ottaa kontaktia vieraisiin ihmisiin, eikä se saa häkeltyä erikoisista hajuista, liukkaista latioista, yllättävistä liikkeistä tai äänistä. Koiran tulee kyetä toimimaan laumassa ja olla ohjaajansa hallittavissa. Koiraa ei missään vaiheessa pakoteta tai käsketä vierailukäynnillä ottamaan kontaktia asiakkaisiin. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2011.)

Kaverikoira ei ole terapiakoira. Koiraterapia tai koira-avusteinen terapia on virallistettua toimintaa, jossa ohjaajana täytyy olla ammattiterapeutti. Koira-avusteista terapiaa suunniteltaessa kuntoutussuunnitelman tekemisessä on mukana toimintaterapeutti, fysioterapeutti, lääkäri tai muu terveydenhuollon ammattihenkilö. Terapialle ominaista on kuntoutujalle määritellyt yksilölliset tavoitteet, joiden tarkoituksena on parantaa fyysistä, psyykkistä, sosiaalista tai kognitiivista toimintaa. Koira-avusteisen terapian tilanteet, kuntoutujan aktiivisuus ja terapian edistyminen raportoidaan potilastietoihin. (Fine 2000, 82.)

3.2.1 Kaverikoiratoiminnan historia

Kaverikoiratoiminta alkoi Suomessa vuonna 2001 avustajakoira-kouluttaja Rajalan ja Kennelliiton yhteistyönä. Ensimmäinen kaverikoira-kursseja järjestettiin Paimiossa, josta se laajeni Salpausselän alueelle ja sitä kautta eri puolille maata. Tällä hetkellä toiminnassa on mukana lähes 500 koirakkoa. Toiminnan käynnistämisen ideana oli

Rajalan käytännössä havaitsemat kokemukset koirien positiivisista vaikutuksista erityisryhmiin. Rajala on koulutettujen koiriensa kanssa vierailut jo 1990-luvun lopulta asti erityisluokassa pitämässä "koiratunteja", joilla on opeteltu monia arjessa hyödyllisiä taitoja ja kouluaineita koirien avulla. Rajalalla on kokemusta myös koirien käyttämisestä aivovammapotilaiden kuntoutuksessa. Koirien avulla on saatu aikaan merkittävää edistymistä kuntoutumisessa ja toimintakyvyn paranemisessa. Kaverikoiratoiminnan ideana oli tuoda koirien aikaan saamat terapeuttiset vaikutukset mahdollisimman monen tarvitsevan ulottuville. Koirien kouluttaminen tiettyihin erityistehtäviin on vaativaa ja aikaa vievää. Näistä lähtökohdista kehitettiin toimintamalli, jossa tavalliset perhekoirat omistajineen voivat tuoda iloa ja lämpöä erityisryhmien kuten vanhusten, vammaisten ja lasten arkeen. Kaverikoirat ovat siis tavallisia kotikoiria ja niiden omistajat vapaaehtoisia "maallikkoja" eikä toiminnassa ole siis kyse ammattimaisesta terapiasta. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2011.)

3.2.2 Kaverikoiratoiminnan historia Porissa

Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa on kummassakin ollut virkeästi toimivat kaverikoiraryhmät jo useiden vuosien ajan. Edellä mainittujen väliin jäävässä Satakunnassa on paljon lasten ja vanhusten laitoksia, joihin kaverikoiravierailuja yleisimmin toivotaan. Satakunnan omaa ryhmää oli alettu suunnitella ja kerätä halukkaiden koiranohjaajien nimiä ensimmäisen kerran vuonna 2006. Tuolloin ei saatu rekrytoiduksi tarpeeksi koirakkoja, jotta Kennelliitto olisi järjestänyt koirakoille koulutuksen. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2011.)

Itse olin joitakin vuosia aiemmin lukenut kaverikoiratoiminnasta Koiramme-lehdestä ja vuonna 2008 elämäntilanteeni oli sellainen ja koirani sen ikäisiä, että otin Kennelliittoon yhteyttä liittyäkseni mukaan. Sain kuulla, että toimintaa on ollut suunnitteilla, mutta tarpeeksi kiinnostuneita ei ollut ilmoittautunut mukaan. Ilmoitin Kennelliittoon olevani mahdollisesti kiinnostunut myös toiminnan organisoimisesta Satakunnan alueelle.

3.3 Lemmikkieläimen merkitys ihmiselle

Jo pitkään on tiedetty, että eläimistä on hyötyä sekä ihmisen fyysiselle että psyykkiselle terveydelle. Eläinten hyödyntäminen erilaisissa kuntoutuksissa on lisääntynyt. Eläin antaa lämpöä, lohtua ja iloa sekä hyväksyy ihmisen sellaisena, kuin hän on. Tarkkaa tieteellistä selitystä lemmikkien hyvää tekevien vaikutusten mekanismeista ei tunneta. Ruuki kirjoittaa artikkelissaan Tiede-lehdessä vuonna 2004 yhdysvaltalaisen professori Friedmanin tutkimuksesta. Tutkimuksessaan Friedman selvitti noin sadan sydäninfarktipotilaan taustoja ja sai selville, että infarktista selvinneitä näytti yllättäen yhdistävän yksi asia: lemmikki. Kotona odottava karvainen kaveri osoittautui tärkeämmäksi kuin puolison tai ystävien tuki. Lemmikistä hyötyivät sekä yksinäiset ihmiset että ne, joilla oli tiivis sosiaalinen turvaverkosto. Koska moni edellä mainituista omisti koiran, Friedmann päätteli aluksi, että koiran kanssa lenkkeily oli vahvistanut sydäntä. Kaikki tutkitut eivät osallistuneet koiran ulkoiluttamiseen, joten Friedman päätyi johtotulokseen, että ihmisen ja eläimen välinen side virkistää ja vahvistaa sydäntä. Artikkelissaan Ruuki viittaa myös Australiassa tehtyyn tutkimukseen, joka on osoittanut, että ihmisen verenpaine ja sydämen syke pysyvät stressaavissa tilanteissa lähempänä normaalitasoa, jos oma lemmikki on paikalla. (Ruuki 2004.)

Kihlström-Lehtonen (2009, 24-28) tutki haastattelemalla pro gradu-työssään ”Minä ja koirani” koiranomistajien (n=18) kokemuksia koiran vaikutuksesta heidän elämäänsä ja hyvinvointiinsa. Koira toi haastateltujen elämään onnellisuuden tunnetta ja mielihyvää. Koiratoiminnan kautta haastatellut saivat onnistumisen kokemuksia. Koira myös koettiin lohdun antajana ja kuuntelijana vaikeissa elämäntilanteissa.

Kihlström-Lehtosen (2009, 25, 28) tutkielmassa kuvattiin koiraa perhettä yhdistävänä tekijänä. Haastatellut kertoivat koiran tuovan perhe-elämään lämpöä ja kodikkuutta. Koira toimi lasten seuralaisena ja opetti lapsille vastuullisuutta. Monille ihmisille koira on kaveri, jonka kanssa voi iloita ja nauttia muiden seurasta.

Koiran olemus on vilpitön ja hyvin usein iloinen. Se ei murehdi menneitä eikä huolehdi tulevasta, vaan elää tässä hetkessä. Tutkielmassa monet haastatellut

kuvasivat koiraansa ilon tuojana ja onnellisuuden lähteenä, jonka pienet rakkauden osoitukset rikastuttivat omistajansa elämää päivittäin. (Kihlström-Lehtonen 2009, 39.)

Monen surevan ihmisen lemmikkieläin on se, joka pitää kiinni arjessa ja, joka rakastaa yhtä paljon kuin ennen surua. Se myös tietää, mikä auttaa surevaa parhaiten. Se on aidosti läsnä. Se lohduttaa ja sille voi kertoa tunteistaan eikä se väsy kuuntelemaan. Lemmikille voi osoittaa hellyyttä ja se antaa sitä takaisin kuten myös ilahtuu nähdessään, mikä antaa ihmiselle hyvän olon tunteen. (Raippa 2007, 12–13.)

Myyryläinen (2004, 41-45) tutki haastattelemalla ihmisten (n=15) kokemuksia siitä, kuinka koira vaikutti heidän terveyteensä. Kaikki tutkimukseen osallistuneet kokivat koiran vaikuttavan myönteisesti heidän terveyteensä kaikilla osa-alueilla. (Myyryläinen 2004, 41-45.)

Kettinen (2007, 15-19) tutki havainnoimalla ja haastattelemalla kehitysvammaisten asuntolassa kaverikoiratoimintaa ja sen merkitystä vammaisille ihmisille. Aineistonkeruutaan varten Kettinen osallistui yhdelle kaverikoirien vierailulle ja haastatteli yhtä kehitysvammalaitoksen asukasta, yhtä työntekijää sekä yhtä kaverikoiranohjaajaa. Tutkimustulosten mukaan asukkaat muuttuivat leikkimielisemmiksi koirien vierailujen aikana kuin, mitä he tavallisuudessa olivat. Asukkaat nauttivat koirien läheisyydestä. He rapsuttivat, halasivat ja silittivät koiria, kiinnittivät niihin runsaasti huomioita ja juttelivat niille. Osasta oli vain mukava seurata koirien touhuja ja jutella koirien ohjaajien kanssa koiriin sekä muuhun elämään liittyvistä asioista. Hoitohenkilökunnan mielestä toiminta oli asukkaille mielenkiintoista ja mukavaa. Koirat toivat paljon positiivisia muistoja asukkaiden mieleen. Henkilökunta kertoi kaverikoirien tehneen asuntolasta entistä kodinomaisemman ja koirien tuoneen arkeen vaihtelua ja iloa asukkaiden elämään. Kaverikoiranohjaajien mukaan osa asukkaista oli tullut selkeästi sosiaalisemmiksi kaverikoirien vierailujen myötä.

Moilanen ja Surkka (2011, 29-31) tutkivat opinnäytetyössään kaverikoiratoiminnan merkitystä ikääntyvien hyvinvoinnille. Tutkimus toteutettiin vanhusten hoitokodissa ja pitkäaikaisosastolla havainnoimalla vanhusten toimintaa kaverikoiravierailujen aikana. Heidän aineistonsa koostuu kuudesta havainnoinnista. Tutkimustuloksissa

kuvattiin ikääntyneiden hetkellisiä kokemuksia ja toiminnan merkitystä kaverikoiravierailujen aikana. Koirat toivat ikääntyville iloa, mielekästä toimintaa ja vaihtelua laitossympäristöön. Koirien läsnäolo ja vilpittömyys lisäsivät hyvää oloa ja kohottivat mielialaa. Kaverikoiratoiminta mahdollisti ikääntyvien osallistumisen sosiaaliseen kanssakäymiseen. Koirien avulla ikääntyvät pystyivät toteuttamaan hoivaajan roolia ja koirat saivat heidät tuntemaan itsensä tarpeellisiksi. Tutkimustulosten mukaan koirat myös auttoivat ikääntyviä ilmaisemaan tahtoaan.

4 RUSKAKOTI

Ruskatalojen palveluyhdistys ry:n ylläpitämä Ruskakoti tarjoaa ikäihmisille asumis-, hoiva- ja ateriapalveluita. Ruskakoti on jaettu kahdeksaan yksikköön, joista jokaisessa on omat työntekijänsä. Vanhukset asuvat talossa vuokralla yksiöissä tai kaksioissa, jotka he sisustavat omilla huonekaluillaan ja muistoesineillään. Asunnoissa on invavarustus. Asuntoja on 131, joista suurin osa on yksiöitä ja osa on kaksioita. Talossa on yhteiset oleskelu- ja ruokailutilat sekä piha-alue. Ruskakoti sijaitsee Porin Pormestarinluodossa. (Ruskatalot www-sivut 2011.) Palvelujohtaja Mäkisen (henkilökohtainen tiedonanto 29.8.2011) mukaan Ruskakodissa asuu 135 vanhusta ja siellä työskentelee 71 hoitotyöntekijää. Hoitotyötä tekevästä suurin osa on lähihoitajia (N=51). Sairaanhoidajia on kuusi. Lisäksi siellä työskentelee yhteensä 14 palveluja avustavaa työntekijää.

Ruskakodissa on kaksi viriketyöntekijää, jotka suunnittelevat ja järjestävät asukkaille erilaista viriketoimintaa (Ruskatalot www-sivut 2011). Maaliskuussa 2008 Ruskakodissa alkoi Vapari-projekti, jonka tarkoitus on aikaansaada vapaaehtoisten auttajien rinki Ruskatalojen Palveluyhdistys ry:n palvelutalojen asukkaiden käyttöön. Vapaaehtoistyöntekijät voivat toimia erilaisissa tehtävissä esimerkiksi avustaa askartelussa tai ulkoilussa taikka lukea ääneen vanhuksille. (Ruskatalojen www-sivut 2011.)

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSONGELMAT

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää Ruskakodin hoitotyöntekijöitä haastattelemalla, minkälaisia kokemuksia heillä on kaverikoirien vierailuista. Haastattelussa kysyttiin hoitajien mielipidettä ja suhtautumista kaverikoirien vierailuihin ja oliko koirien vierailuista hoitajien havaintojen mukaan iloa vanhuksille. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää kehitettäessä kaverikoirien ja vanhustenhuollon työntekijöiden välistä yhteistyötä.

Tutkimusongelmat olivat:

1. Mitä mieltä hoitajat ovat kaverikoirista?
2. Mitä hyötyä kaverikoiratoiminnasta on hoitajien mielestä vanhuksille?

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

6.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus oli laadullinen eli kvalitatiivinen. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa haastattelu on yleisin aineistonkeruumenetelmä. Tutkimushaastattelut voidaan jakaa kolmeen ryhmään; strukturoitu haastattelu eli lomakehaastattelu, teemahaastattelu ja avoin haastattelu. (Hirsjärvi ym. 2009, 208-209.) Teemahaastattelu on avoimen ja lomakehaastattelun välimuoto. Teema-alueet eli aihepiirit ovat tiedossa, mutta tarkka järjestys ja muoto puuttuvat. (Hirsjärvi ym. 2009, 205-209.)

Tässä opinnäytetyössä aineisto kerättiin teemahaastattelulla. Haastattelut tehtiin yksilöhaastatteluina ennalta laadittua teemahaastattelurunkoa (Liite 1) mukailten.

6.2 Kohderyhmä

Ruskakodissa työskentelee yhteensä 57 koulutettua hoitajaa ja 14 palveluja avustavaa henkilöä. Siellä ei ole kaverikoiravierailuihin nimettyjä hoitajia ja vierailuille on osallistunut myös sijaisia. Kaikkia hoitajia, jotka olivat osallistuneet kaverikoiravierailuille oli mahdotonta tavoittaa. Tavoitteena oli saada haastatteluihin mahdollisimman monta sellaista hoitajaa, jolla oli kokemusta kaverikoiratoiminnasta. Tavoitteena oli haastatella kymmentä hoitotyöntekijää Ruskakodista. Lopulta haastatteluun vastasi viisi hoitajaa ja yksi viriketyöntekijä.

6.3 Aineiston keruu ja analysointi

Sovin Ruskakodin palvelujohtaja Mäkisen kanssa ajankohdan syyskuun 2011 lopussa, jolloin opinnäytetyöstä informoitiin henkilökuntaa. Mäkinen informoi henkilökuntaa tilaisuudesta ja kutsui sovittuna aikana koolle yhden työntekijän jokaisesta yksiköstä. Tilaisuudessa kerrottiin opinnäytetyön aiheesta ja tarkoituksesta ja lähetettiin työntekijöiden mukana kirjallinen tiedote (Liite 2) opinnäytetyöstä yksiköihin vietäväksi. Tutkimuslupa (Liite 4) aineistoon keruuseen haettiin Ruskakodin toiminnanjohtaja Ojalaiselta ja se saatiin lokakuussa 2011. Tutkimuslupa-anomuksen (Liite 4) ja yhteistyösopimuksen (Liite 5) allekirjoitti Ruskakodin toiminnanjohtaja.

Kävin useita kertoja jokaisessa yksikössä kutsumassa hoitajia haastatteluun. Ajankohdat haastatteluiden tekemiseen sain lopulta sovittua kaverikoiravierailun yhteydessä lokakuun 2011 alussa. Haastattelut tehtiin lokakuussa 2011.

Haastattelut tehtiin Ruskakodin tiloissa ja ne nauhoitettiin. Sen jälkeen haastattelut numeroitiin yhdestä kuuteen ja koko aineisto litteroitiin eli kirjoitettiin tietokoneella puhtaaksi. Puhtaaksikirjoitus eli litterointi voidaan tehdä koko haastatteludialogista tai valikoiden esimerkiksi ainoastaan tema-alueista. Päätelmiä tai teemojen koodaamista voidaan myös tehdä suoraan tallennetusta aineistosta, jolloin aineistoa ei kirjoiteta tekstiksi. (Hirsjärvi & Hurme 2006, 138.)

Sisällönanalyysi voidaan jakaa kolmeen eri analysointimalliin: aineistolähtöiseen (induktiivinen), teoriasidonnaiseen (deduktiivinen) ja teorialähtöiseen

analysointimalliin. Aineistolähtöinen analyysi antaa aineiston itsensä kertoa, mitä se pitää sisällään ja muodostaa sen pohjalta teorian. Teoriasidonnainen analyysi on perinteinen kirjallisuudessa ilmenevä teoria, joka kytketään todellisuuteen. (Metsämuuronen 2005: 213–214.) Teorialähtöinen analyysi ei taas pohjautu suoraan teoriaan, vaan siinä on tiettyjä teoreettisia kytkentöjä. Analysoitavat kohteet valitaan aineistosta. Tässä analysointimuodossa yhdistyvät käytännöstä saatu kokemusperäinen tieto ja teoria. (Tuomi&Sarajärvi 2002, 98–99.)

Tässä tutkimuksessa aineistoa tarkasteltiin aineistolähtöisen analysointimallin mukaan eli selvitettiin, millaisia vastauksia tutkimusongelmiin haastatteluista saatiin ja etsittiin niiden yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia.

7 TUTKIMUSTULOKSET

Haastattelun teemoina olivat henkilökunnan suhtautuminen kaverikoirien vierailuihin ja henkilökunnan tekemät havainnot vanhuksista kaverikoirien vierailujen aikana ja jälkeen.

7.1 Hoitajien mielipiteitä kaverikoirista

Ensimmäisenä tutkimusongelman oli selvittää hoitajien mielipiteitä kaverikoiratoiminnasta. Hoitohenkilökunnan mielestä kaverikoiravierailut olivat mukavia. Kaikki haastatellut olivat sitä mieltä, että on hyvä, kun vanhuksille tuodaan virikkeitä. Eräs haastatelluista piti tärkeänä, että vanhukset saavat kokemuksia ja elämyksiä koiran kanssa olemisesta ja mahdollisuuden osoittaa koiralle tunteita ja hellyyttä. Seuraavassa esitetään joitakin tutkimukseen osallistuneiden mielipiteitä:

” Ihmiset saa siitä kokemuksia ja sitte elämyksiä siitä koirien kans olemisesta, näkemisestä ja sit saa tuoda niit tunteit esille siin sitte ku koira näkee ihmisen ja ihminen näkee koiran.”(2)

"... siin on sitte saatettu tulla ja koirat kulkee ja välil ne siin makoilee ja menee ja taas lähtee...siin on se oma rauhallisuus koko jutussa"(3)

"Ihan jokainen haluis viedä mummun sinne ni pääsee kans kattoo niit koirii"(5)

Kaksi haastatelluista hoitajista koki, että kaverikoirien vierailuista aiheutui ylimääräistä työtä. Työmäärä lisääntyi, koska asukkaat täytyi kuljettaa yksiköistä koirien tapaamispaikalle ja vierailujen ajaksi yksikköön jäävillä työntekijöillä oli enemmän työtä tehtävänä. Eräs hoitajista toivoi, että koirat vietäisiin vierailuille joka yksikköön erikseen, jolloin asukkaita ei tarvitsisi kuljettaa. Eräs hoitaja kertoi, ettei yksiköistä aina pystytty kiireen vuoksi tuomaan vanhuksia tapaamaan kaverikoiria, vaan vierailuille osallistuminen oli satunnaista. Yksi hoitajista sanoi, että huolimatta lisääntyneestä työmäärästä oli palkitsevaa nähdä vanhusten ilo ja ylimääräinen hymy kasvoilla. Haastateltujen mukaan kaverikoirien vierailuista ei ole ollut erimielisyyksiä ja kaikkien haastateltujen mukaan koko Ruskakodin työyhteisö oli suhtautunut vierailuihin positiivisesti. Seuraavat lainaukset kuvaavat hoitajien mielipiteitä kaverikoiratoiminnasta:

" Kyl mä olen tykännyt, et se on ihan kiva kun joku vaan viittii tulla ja se on ihan mukavaa. Oikein mukavaa on kyl ku tullaan."(1)

" Ite rakastan koiriin ni se on hienoo tuoda noit mummoi kans sinne ketkä tykkää koirista ja saa siit irti ihan älyttömästi."(5)

" Et meil on niin vaativa yksikkö, että me ei ain pystyt tuomaan niit tänne, et meil on ihan satunnaist tää osallistuminen tähän, mut mun mielest se on kyl todella hienoo et sitä järjestetään."(6)

Tutkimukseen osallistuneilta kysyttiin, millainen olisi heidän mielestään ihanteellinen kaverikoira. Haastatellut luettelivat seuraavia ominaisuuksia:

"sellainen mitä voi silittää ja mikä tulee lähelle" (1)

"siihen saa koskea ja ottaa vaikka syliin tai ainakin halata"(6)

” Sellanen joka ottaa kontaktii ihmiseen ja ei niinku vieroksu ihmistä vaan et tervehtii sillai koiramaiseen tyyliin.”(2)

” Just semmonen mikä tykkää olla siinä asukkaitten lähellä ja sitä saa taputella ja sit se tuo vähän nokkaansa siihen ja semmonen hyvin ihmisläheinen.”(3)

Haastatellut hoitajat pitivät hyvänä sitä, että kaverikoirissa oli eri kokoisia koiria. Kookasta koiraa voi silittää, vaikka kumartuminen olisi hankalaa ja toisaalta pienen koiran voi ottaa syliin silitettäväksi. Haastatellut pitivät tärkeänä, että koirat olivat rauhallisia ja lempeitä, eivätkä esimerkiksi murisseet, haukkuneet, hyppineet tai muutenkaan riehaantuneet. Kaverikoiran ohjaajalta toivottiin kykyä ja valmiuksia keskustella vanhusten kanssa. Yksi haastatelluista korosti, että vanhusten ja varsinkin dementoituneiden kanssa keskusteltaessa, on puhuttava selvästi ja rauhallisesti sekä käytettävä lyhyitä lauseita. Haastatellut toivoivat, että koiranohjaajat pystyisivät huomioimaan kaikki paikalla olevat vanhukset ja viemään koirat käymään myös niiden asukkaiden luona, jotka eivät itse pysty hakeutumaan kontaktiin koiran kanssa. Lisäksi kaverikoiranohjaajan edellytettiin hallitsevan ja tuntevan oman koiransa. Seuraavaksi esitetään joitain tutkimukseen osallistuneiden kommentteja:

” Viimeks oli aika semmosii isoja ettei voinu ottaa syliin, muta sillai et saa halata ja silittää.”(1)

” Semmonen tuo sit jonkun asukkaan lähelle sitä koiraa, ku asukkaat ei välttämättä itte osaa hakeutua siihen et ai tuolla on koira, menenpä sitä kattoo. Joku istuu vaan jossain paikallas, ni olis kiva kun mentäs siihen lähelle ja esiteltäs et tämmönen ja tämmönen.”(1)

” Semmonen joka huomioi sitte, että joka asukas pääsee joka haluaa niin pääsee vähän silittelee ja taputtelee.” (3)

” Semmonen positiivinen, ketä keskustelee asukkaitten kanssa, kertoo koirasta et mist hän on tullu ja minkä ikänen ja nimen ja tämmöst perustietoi.”(4)

” Et sillai vanhusten kans on vähän erilainen jutella ku muitten ihmisten, tai ainakin tämmösten dementiaihmisten. Siin on ne omat hankaluutensa, et täytyy selvästi ja rauhallisesti puhuu.”(1)

7.2 Kaverikoirien hyödyt vanhuksille

Toisen tutkimusongelman tarkoituksena oli selvittää, oliko hoitajien mielestä vanhuksille hyötyä kaverikoirien vierailuista. Tutkimukseen osallistuneet hoitajat kertoivat, että kun vanhuksia valittiin kaverikoirien vierailuille, otettiin huomioon, ketkä vanhuksista pitivät eläimistä ja halusivat tavata kaverikoiria. Hoitajien tiedossa oli, että joillakin vanhuksilla oli ollut omia koiria tai muita lemmikkejä heidän asuessaan kotona, jolloin he olivat usein hyvin innostuneita tapaamaan kaverikoiria. Hoitajat sanoivat myös, että heidän oli otettava huomioon vanhusten kuljettamisen vaativuus kaverikoiravierailuille. Jos kuljettaminen oli hyvin työlästä, niin henkilökunnalla ei aina riittänyt aika tuoda kaikkia asukkaita paikalle. Ruskakodissa osa vanhuksista on niin sekavia, että heille käynnit oman yksikön ulkopuolella aiheuttavat rauhattomuutta ja levottomuutta useaksi päiväksi. Hoitajat kertoivat pyrkineensä valitsemaan kaverikoiravierailuille hyväkuntoisia asukkaita. Haastatellut uskoivat, että kaikki kaverikoirien käynneille osallistuneet vanhukset olivat saaneet vierailuista iloa ja hyvää mieltä. Seuraavassa esitetään joitain hoitajien kommentteja vanhusten tuomisesta kaverikoiratapaamisiin:

” Ettei oo mitään pelkoo tai muuta.”(2)

” ...kyl niinku meiän asukkaita siis sillai olis hieno pääst enemmänki tuomaan. Et me ei olla kauheesti päästy osallistuu siihe. Et meil on niin vaativa yksikkö, että me ei ain pystyt tuomaan niit tänne, et meil on ihan satunnaist tää osallistuminen tähän.”(4)

” Semmoset ketä tiedetään et tykkää koirista ja sit semmoset ketä, tai ku käydään kysymäs ihan melkeen jokaiselta et kuka halua lähtee. Sit kaikki ei halua lähtee mut sit on myöskin niitä jotka on melkee tuol jo ovella et mennää jo.”(5)

” No just ne , jotka on niin muistamattomia ettei mielellään sielt yksiköstä voi tuoda mihinkään tai sit on niin sairaita, ettei voi tuoda.”(1)

” Et samanlailla ku mennään kotivierailulle ja sit sen jälkee pari päivää istutaan tosoven suussa takki päällä ni ei se oo sit kenellekään mukavaa.”(1)

Tutkimukseen osallistuneiden hoitajien kanssa keskusteltiin siitä, minkälaisille vanhuksille kaverikoirien vierailuista on eniten hyötyä tai iloa. Hoitajien mukaan kaverikoirista oli iloa varsinkin yksinäisille vanhuksille, joiden luona ei käy vierailijoita. Kaverikoirien vierailu voi toimia sosiaalisena tapahtumana myös sellaiselle vanhukselle, joka ei varsinaisesti koirista välitä. Haastateltavilta tiedusteltiin, olivatko he huomanneet kaverikoiravierailujen aikana tai niiden jälkeen vanhusten vireystilassa tai muussa voinnissa mitään eroa verrattuna tavanomaiseen. Hoitajat olivat huomanneet, että asukkaat aktivoituvat kaverikoirien vierailuilla ja useat olivat selvästi kiinnostuneita koirista.

” Kyl he on paljo ilosempii ja virkeempii, et meil on tää ykski asukas kenel on iha omii koirapehmolelui ja ku hän on ollu koirakavereis ni hän puhuu niist koirist ja juttelee näil omil koirilles.”(4)

”... useimmil näil on dementia et ei si välttämät muista, mut se hetki ku on siellä ni on ihan superonnellisia.”(5)

” Kyllä ne lähtee paljon ilosemmalla mielellä syömään täältä sitte.”(2)

”Kaikki ei tietysti ees muista sitä et on käyny, mut onhan se hetkellinen ilo ja hyöty, semmonen et kun on joku mitä saa helliä ja pidellä.”(2)

Tutkimukseen osallistuneiden hoitajien kanssa keskusteltiin siitä, olivatko he huomanneet vanhusten odottavan kaverikoirien vierailuja. Osa vierailuille osallistuneista vanhuksista ei muistanut jälkeensä koiria. Jotkut muistivat, että joskus aiemminkin Ruskakodissa kävi koiravieraita. Erään hoitajan mukaan jotkut vanhuksista kyselivät käytävillä, mihin suuntaan pitää mennä päästäkseen tapaamaan koiria. Hoitajat olivat kiinnittäneet huomiota siihen, että eräs

vaikeasti dementoitunut asukas oli kahden päivän päästä muistanut olleensa katsomassa koiria. Lopuksi haluttiin tietää hoitajien mielipidettä siitä, oliko Ruskakodissa sellaisia vanhuksia, joiden kaverikoirien vierailut eivät missään nimessä sovellu. Hoitajien mielestä pelokkaat vanhukset, jotka eivät halua lähteä pois omasta yksiköstään sekä erittäin huonokuntoiset ja kivuliaat asukkaat eivät sovellu kaverikoiravierailujen osallistujiksi. On myös niitä vanhuksia, jotka eivät pidä eläimistä lainkaan. Heitä on turha yrittää kuljettaa kaverikoiravierailuille.

” No näil on suurimmal osal dementia et ei ne sit muista tai tiedä et millo tulee. Mut kyl tos yks asukas on ketä muistaa kyl et kävi kattomassa niit koiria. Hän varmasti odottaa sitä et pääsee taas.”(5)

”... meiki yksikös on semmonen asukas kenel se sekottas varmaa päivän iha totaalisesti.”(4)

” ...yleensä siin on se et jos on niin muistamaton et pelkää, ettei lähde sielt yksiköstä mihinkään.”(1)

8 POHDINTA

8.1 Tutkimustulokset ja niiden tarkastelua

Ensimmäisenä tutkimusongelmana oli selvittää, mitä mieltä hoitajat olivat kaverikoirista. Tutkimustulosten mukaan hoitajat olivat tyytyväisiä kaverikoirien vierailuihin. Hoitajien mielestä oli hieno asia, että vanhuksille tuodaan tarjolle virikkeitä ja elämyksiä myös talon ulkopuolelta. Hoitajat pitivät hyvänä, että mukana oli kaiken kokoisia koiria. Vierailujen kiireettömyyteen ja rauhalliseen tunnelmaan oltiin tyytyväisiä. Hoitajien havaintojen mukaan koiranohjaajat huomioivat kaikki vanhukset vierailuilla ja koiranohjaajien tapaan kommunikoida vanhusten kanssa oltiin tyytyväisiä.

Tutkimustulokset ovat samansuuntaisia aikaisempien tutkimustulosten kanssa. Kettisen tutkimuksessa (2007) todettiin kaverikoiratoiminnan tuovan vammaisalan laitoksessa asuville vaihtelua arkeen. Myyryläisen (2004) tutkimustulosten mukaan kaikki haastatellut (N=15) olivat kokeneet koiran edistävän heidän fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan. Surkan ja Moilasen (2011) tutkimustulosten mukaan kaverikoirien käynti toi vanhuksille iloa ja mielihyvää sekä vaihtelua arkeen.

Tämän opinnäytetyön tuloksia tarkasteltaessa on huomioitava vastaajien vähäinen määrä ja se, että kaikki haastatteluun osallistuneet suhtautuivat eläimiin myönteisesti. Osa hoitajista koki työmäärän lievästi lisääntyvän kaverikoirien vierailujen vuoksi, mutta kaikki pitivät hyvänä sitä, että vanhuksille tuotiin virikkeitä ja elämyksiä myös laitoksen ulkopuolelta. Kaverikoiratoiminnan vapaaehtoisuutta ja sitä, että koiranohjaajat tulevat vierailulle omalla vapaa-ajallaan ja ilman korvausta arvostettiin.

Toisena tutkimusongelmana oli selvittää, mitä hyötyä kaverikoiratoiminnasta on hoitajien mielestä vanhuksille. Koirien käynnit toivat vanhuksille vaihtelua ja mielekästä toimintaa. Koiran silittämisestä tai sylissä pitämisestä vanhukset saivat hyvää mieltä. Vanhukset pystyivät osoittamaan koirille tunteita ja hellyyttä. Kaverikoirien tapaaminen toimi myös sosiaalisena tapahtumana.

Tutkimustulokset osoittavat, että päivittäin hoitotyötä tekevien ammattilaisten mielestä kaverikoirien vierailuista on vanhainkodin asukkaille iloa ja hyötyä. Vierailuja toivottiin tiheämmin ja myös pienyksiköihin. Tällöin koiravieraita saataisiin myös niiden asukkaiden lähelle, joiden liikkuminen tai kuljettaminen on hankalaa. Monilla Ruskakodissa asuvista vanhuksista on itsellään ollut koiria tai muita lemmikkejä ja koiran tapaaminen herätti näissä vanhuksissa muistoja omista lemmikeistä ja aiemmasta elämästä.

8.2 Luotettavuus ja eettiset näkökohdat

Tutkimuksissa pyritään välttämään virheitä, mutta siitä huolimatta tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Kaikissa tutkimuksissa pyritään arvioimaan tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimuksen reliaabelius tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta. Jos kaksi arvioijaa päätyy samanlaiseen tulokseen tai, jos samaa henkilöä tutkitaan eri tutkimuskerroilla ja saadaan sama tulos, voidaan tuloksia pitää reliaabeleina. Toinen tutkimuksen arviointiin liittyvä käsite on validius eli pätevyys. Tällä tarkoitetaan mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta lisää laadullisen tutkimuksen luotettavuutta. Tarkkuus koskee tutkimuksen kaikkia vaiheita. Haastattelututkimuksissa kerrotaan olosuhteista ja paikoista, joissa haastattelut tehtiin sekä haastatteluun käytetty aika ja mahdolliset häiriötekijät.(Hirsjärvi ym. 2009, 231-232.) Tutkimuksen varmuutta lisätään ottamalla huomioon tutkijan ennakko-oletukset (Eskola & Suoranta, 2005, 212).

Tähän tutkimukseen liittyvät haastattelut tehtiin lokakuussa 2011 Ruskakodin tiloissa. Haastattelut tehtiin yksilöhaastatteluina haastateltavien työajalla. Haastatteluja varten ei ollut varattu erillistä paikkaa, vaan haastattelut tehtiin sellaisessa tilassa, mikä kulloinkin sattui olemaan vapaana. Haastattelutilanteissa ei ollut tutkijan ja haastateltavan lisäksi muita paikalla, mutta joitakin haastatteluja häiritsi muualta tiloista kuuluva taustahäly. Kuhunkin haastatteluun kului noin viisitoista minuuttia. Ongelmaksi tutkimusta tehdessä muodostui hoitohenkilökunnan motivoiminen osallistumaan haastatteluun. Haastattelusta kieltäytymisen syitä olivat, että ei ole mitään sanottavaa, ei osaa vastata kysymyksiin tai ylipäänsä haluttomuus osallistua. Haastatteluun lupautui seitsemän työntekijää, joista yhden työsuhde kuitenkin äkillisesti päättyi ennen haastattelun toteutumista. Tässä tutkimuksessa on haastateltu kuutta kaverikoirien vierailuilla mukana ollutta työntekijää ja voidaan olettaa, että sellaiset työntekijät, jotka eivät lainkaan pidä koirista, eivät ole halunneet osallistua koirien käynneille. Kolme haastatelluista sanoi haastattelussa pitävänsä kovasti koirista. Voidaan myös olettaa, että hoitajat, jotka eivät pidä eläimistä, eivät koe niiden tuomista vierailulle laitokseen mielekkäänä. Kaikki tähän tutkimukseen osallistuneet pitivät kaverikoiratoimintaa ja kaverikoirien vierailuja Ruskakodissa

hyvänä ja hyödyllisenä. Mikäli olisi haastateltu kaikkia Ruskakodin hoitotyöntekijöitä, tulos olisi voinut olla erilainen.

Opinnäytetyön tekemiseen on hankittava tutkimuslupa. Lopullisen tutkimusluvan antavat haastateltavat henkilöt suostumalla tietojen antajiksi, mutta ennen tutkimusprosessin alkua tulee tutkimuslupa hakea kirjallisesti kyseessä olevan laitoksen tai yrityksen johdolta. Tutkimuslupa tarvitaan aina, paitsi jos tiedonhankinta tapahtuu ulkona julkisella paikalla.(Koivula 2003, 53-54.)

Tämän opinnäytetyön tutkimussuunnitelma hyväksyttiin sosiaali- ja terveystieteiden toimipisteessä syyskuussa 2011. Tutkimuslupa-anomus (Liite 4), tutkimussuunnitelma ja yhteistyösopimus toimitettiin Ruskakotiin palvelujohtaja Ojalaiselle ja tutkimuslupa saatiin syyskuun lopulla.

Ihmisiin kohdistuvassa tutkimuksessa on selvitettävä, miten henkilöiden suostumus hankitaan, millaista tietoa heille annetaan ja mitä mahdollisia riskejä heidän osallistumiseensa tutkimukseen voi sisältyä. Lähtökohtana tutkimuksen tekemisessä tulee olla ihmisarvon ja ihmisen itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen. Ihmisille tulee antaa mahdollisuus päättää, haluavatko he osallistua tutkimukseen. Yleensä tutkimukseen osallistuvilta henkilöiltä pyydetään asiaan perehtyneesti annettu suostumus. Perehtyneisyys tarkoittaa sitä, että tutkimushenkilölle paljastetaan mitä tulee tai saattaa tapahtua tutkimuksen kuluessa ja että henkilö kykenee ymmärtämään annetun informaation. Tämän tarkoituksena on estää ihmisten manipulointi tutkimushankkeissa.(Hirsjärvi ym. 2009, 25.) Tutkimukseen osallistuneille kerrottiin haastattelun tarkoituksesta ja luottamuksellisuudesta. Haastatteluun osallistuvat allekirjoittivat suostumuslomakkeen (Liite 3).

Tunnisteellinen tutkimusaineisto pitää hävittää tutkimustulosten oikeellisuuden tarkistamisen jälkeen, mikäli tutkittaville on luvattu aineistoa käytettävän vain tiettyyn tutkimukseen (Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston www-sivut 2011). Haastateltaville kerrottiin etukäteen tutkimustyön tarkoituksesta (Liite 2) ja siitä, että kenenkään tutkimukseen osallistuvan henkilöllisyys ei tule paljastumaan, kun tuloksia raportoidaan.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA JATKOTUTKIMUSHAASTEET

Tutkimus vahvisti sitä uskomusta, että kaverikoirien käynnit ovat positiivisia kokemuksia asukkaalle ja lisäksi sitä, ettei ohjaajan tarvitse olla hoitotyön ammattilainen, jotta koirakoiden käynneistä olisi hyötyä.

Mikäli tutkimus olisi toteutettu esimerkiksi Helsingissä, olisivat tulokset saattaneet olla hyvin erilaiset. Porissa ja Porin ympäristössä on enemmän omakoti- ja maaseutuasumista kuin pääkaupunkiseudulla ja väljemmän asumismuodon myötä myös lemmikkieläinten pitäminen on yleistä. Ihmisille, joilla on kokemusta eläinten kanssa olemisesta, koiravierailijat saattavat luoda turvallisuuden ja tuttuuden tunnetta sekä tuoda esiin muistoja omasta elämästä. Mikäli koirat eivät ole kuuluneet vanhuksen elämään aikaisemmin, niiden silittäminen tai helliminen ei ehkä tunnu luontevalta tai eläimen kohtaaminen voi jopa olla pelottavaa.

Uskoisin kuitenkin, että tutkimustuloksista on hyötyä, kun halutaan selvittää, onko kaverikoirista hyötyä laitoshoidossa eläville ihmisille, koska jokaisen hoitajan vastaukset olivat pääpiirteittäin samanlaisia. Kun verrataan hoitajien kertomuksia, voidaan huomata, että jokainen oli havainnut vanhusten piristyvän koirien vierailujen aikana. Jotta tutkimustuloksia voitaisiin yleistää, olisi tutkimukseen osallistuneiden määrän pitänyt olla huomattavasti suurempi ja aineisto olisi pitänyt kerätä kyselylomakkeilla. Tässä tapauksessa tutkimukseen olisivat voineet osallistua myös ne hoitajat, jotka eivät pidä koirista. Tässä tutkimuksessa oltiin kiinnostuneita yksittäisten hoitajien kokemuksista ja mielipiteistä.

Tutkimustulosten pohjalta on mahdollista parantaa kaverikoiratoimintaa. Esimerkiksi erään hoitajan kertoman perusteella on asiakkaita, jotka eivät pääse liikkeelle omasta yksiköstään. Pitäisi lähteä pohtimaan, olisiko mahdollista järjestää kaverikoiravierailuja jokaiseen yksikköön erikseen, jolloin kaverikoirien tapaaminen mahdollistuisi kaikille halukkaille. Tällöin eivät hoitajatkaan voisi estää asukkaita tapaamasta kaverikoiria vedoten kiireeseen tai kuljetushankaluuksiin.

Hoitajien mielestä oli hyvä asia, että mukana vierailuilla oli eri kokoisia koiria. Osalle asukkaista liikkuminen ja kumartuminen oli hankalaa ja ison koiran silitys onnistui tuolissa istuen. Pieni ja kevyt koira pystyttiin tarvittaessa nostamaan liikuntaesteisen vanhuksen syliin. Kun kaverikoiravierailuja suunnitellaan, voidaan pyrkiä siihen, että mukana olisi aina sekä isoja että pieniä koiria. Uskon, että jakamalla opinnäytetyön tulokset Satakunnan Kaverikoirissa toimiville ihmisille ja keskustelemalla aiheesta heidän kanssaan saadaan kaverikoiratoimintaa kehitettyä.

Hoitajat pitivät tärkeänä sitä, että kaverikoirien ohjaajat jaksoivat jutella asukkaille ja pystyivät sujuvasti kommunikoimaan asukkaiden kanssa. Ihmisille, joilla ei ole kokemusta dementiapotilaista, voi olla hämmentävä ja haasteellinen kokemus, etteivät dementoituneet usein ymmärrä pitkiä lauseita. Suurin osa Porin Kaverikoirien vierailuista kohdistuu vanhustenhuollon laitoksiin, joten uusien koiranohjaajien perehdytyksessä olisi syytä huomioida erityisesti dementoituneen ihmisen kohtaaminen. Koirien lisäksi myös kaverikoirien ohjaajat ovat vanhuksille tärkeä sosiaalinen kontakti. Asukkaat pääsevät vaihtamaan kuulumisia, mielipiteitä ja juttelemaan muidenkin kuin hoitohenkilökunnan kanssa. Näin ollen on tietenkin erittäin hyvä, mikäli myös ohjaajat pystyvät juttelemaan niin, että vanhukset ymmärtävät ja vuorovaikutus säilyy.

Tutkimuksen perusteella pystytään jatkamaan ja kehittämään kaverikoiratoimintaa yhä paremmaksi ympäri Suomen. Hoitajien vastausten perusteella voidaan edelleen kehittää kaverikoiranohjaajien koulutusta. Lisäksi tutkimus saattaa avata uusia ovia kaverikoirille, sillä monet laitokset ovat varmasti edelleen epäileväisiä siitä, hyötyvätkö asukkaat oikeasti koirien vierailuista, jos omakohtaisia kokemuksia ei ole. Tutkimustulokset luettuaan he saattavat pyytää kaverikoiravierailuja, jolloin uudet vanhuksetkin pääsevät nauttimaan koirien vierailuista.

Lisäksi uskon, että tutkimuksella voidaan saada lisää koiraihmiä mukaan toimintaan. On varmasti monia koiraihmiä, jotka mielellään tulisivat kaverikoiratoimintaan mukaan, mutta epäilevät, onko toiminnasta hyötyä tai sopivatko he mukaan. Tutkimustuloksia voitaisiin käyttää esimerkiksi Kennelliiton tapahtumissa, jotta saataisiin ihmisille tietoa siitä, kuinka hoitohenkilökunta koee kaverikoiravierailut. Näin saataisiin lisää ihmisiä mukaan toimintaan ja voitaisiin

piristää yhä useamman laitoshoidossa olevan ihmisen arkea. Kaverikoiratoiminta ei vielä kata aivan koko Suomea. Esimerkiksi Kainuussa ja Ahvenanmaalla etsitään kaverikoiratoiminnasta kiinnostuneita mukaan toiminnan käynnistämiseen. Tutkimuksen tulokset saattavat rohkaista koiraihmissiä kiinnostumaan kaverikoiratoiminnasta myös niillä alueilla, joissa kaverikoiratoimintaa ei toistaiseksi ole ollut.

Tutkimusta kaverikoiratoiminnasta ja sen hyödyistä voitaisiin laajentaa ja aineistonkeruumenetelmänä käyttää kyselylomaketta, jolloin kaverikoiratoimintaa voitaisiin kartoittaa laajasti koko Suomessa. Lisäksi olisi mielenkiintoista selvittää muiden kuin vanhusten laitoshoidon vaativien asiakkaiden ja hoitajien mielipiteitä (vammaiset, lapset ja nuoret) kaverikoiratoiminnasta. Edellä mainitulla tavalla kerättyä tietoa voisi Suomen Kennelliitto hyödyntää järjestäessään kursseja uusille kaverikoirille ja kaverikoiranohjaajille. Kun toteutettaisiin useampi tutkimus, voitaisiin vertailla tuloksia ja saada tietoa, onko vastauksissa suuria eroja. Lisäksi voitaisiin tutkia myös kaverikoiranohjaajien mielipiteitä ja tutkia, mitä asioita he haluavat kehittää ja mitkä asiat heidän mielestään ovat hyvin. Näin ollen kaverikoirakoulutuksia saataisiin kehitettyä niin, että koirakoilla olisi hyvät pohjatiedot laitoshoidossa olevista potilaista ja he osaisivat jutella ja viettää aikaa asukkaiden kanssa.

Voitaisiin myös tutkia syitä siihen, miksi jotkin hoitolaitokset eivät halua kaverikoiria vierailuille. Tällaisesta tutkimuksesta saadun tiedon perusteella olisi mahdollista kehittää ideoita niiden ennakkoluulojen murtamiseen, joita useilla voi edelleen olla näitä ns. maallikko-ohjaajia ja heidän kotikoiriaan kohtaan.

Tietenkin olisi hienoa saada myös asukkaiden mielipiteitä koiratapaamisista, vaikka niitä onkin hankala saada, koska useat asukkaista ovat dementoituneita tai muuten huonossa kunnossa. Olisi kuitenkin erittäin tärkeää saada edes jonkinlaista tietoa siitä, miten asukkaat itse kokevat koiratapaamiset ja kokevatko he, että niistä on hyötyä ja iloa.

Kaverikoiratoiminta on Suomessa vielä ”lapsenkengissä”, joten tutkittavaa riittää enemmän kuin paljon ja vapaaehtoisilla on paljon tehtävää, ennen kuin toiminta

saadaan nostettua samalla lailla jalustalle kuin esimerkiksi poliisikoiratoiminta, vaikka työ on aivan yhtä arvokasta. Tämän tutkimuksen tulokset kertovat, että teemme merkittävää työtä. Nuppu ja minä pysymme liikkeessä ja jatkamme vierailujamme dementoituneiden luokse.

LÄHTEET

- Aalto, L., Hakonen, S., Koskinen, S. & Päivärinta, E. 1998. Vanhustyö. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Backman, K. Eloniemi-Sulkava, U. Finne-Soveri, H. Paasivaara, L. Vaarama, M. & Voutilainen, P. 2002. Ikäihmisten hyvä hoito ja palvelu. Opas laatuun. Stakes. Saarijärvi. Gummerus.
- Epilepsy Therapy Project, viitattu 2.9.2010 http://www.epilepsy.com/etp/about_etp
- Fine, A. 2000. Handbook on animal-assisted therapy. Theoretical foundations and guidelines for practice. California. Academic Press.
- Helin, S. 2002. Palvelujärjestelmä iäkkään ihmisen voimavarojen tukijana. Teoksessa E. Heikkinen & M. Marin (toim.) Vanhuuden voimavarat. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2006. Tutkimushaastattelu. Helsinki. Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kettinen, N. 2007. Mikä ihmeen kaverikoira? Kaverikoiratoiminta tutuksi Jyväskylän alueen vammaisalan työntekijöille. Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylä.
- Kihlström-Lehtonen, H. 2009. Minä ja koirani – koiran vaikutus toiminnalliseen hyvinvointiin. Toimintaterapian pro gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Terveystieteiden laitos.
- Koivula, U. 2003. Osa I. Opinnäytetyön muotoja ja menetelmällisiä vaihtoehtoja. Teoksessa U. Koivula, K. Suihko & J. Tyrväinen (toim.) Mission: Possible. Opas opinnäytetyön tekijöille. Tampere. Pirkanmaan ammattikorkeakoulun julkaisusarja C. Oppimateriaalit. Nro 1.
- Manninen, S. 2005. Lemmikistä voi olla etua terveydelle. Suomen eläinlääkärilehti 111. Artikkelin on luettavissa osoitteessa: <http://elektra.helsinki.fi/se/s/elainlaakari/111/11/lemmikus.pdf>
- Metsämuuronen, Jari 2005: Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Jyväskylä. Gummerus.
- Moilanen, T. & Surkka, S. 2011. Kaverikoiratoiminnan merkitys ikääntyvien hyvinvoinnille. Opinnäytetyö. Savonia ammattikorkeakoulu. Kuopio.
- Myyryläinen, M. 2004. Ilopilleri – ihmisten kokemuksia siitä kuinka koira edistää heidän terveyttään. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsinki.

Mäkinen, K. 2011. Palvelujohtaja, Ruskakoti. Pori. Henkilökohtainen tiedonanto 29.8.2011.

Pöllänen, H. & Sedergren, M. 2010. ”Se tuo lapsille iloa ja opitaan pitämään huolta” Kaverikoira toiminta lasten parissa. Opinnäytetyö. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Mikkelä.

Raippa, R. 2007. Koira auttaa surun ja murheen hetkellä. Koiramme 7–8/2007.

Ruskatalojen palvelukotiyhdistyksen www-sivut. Viitattu 10.8.2011.
<https://www.ruskakodinpalveluyhdistys.fi>

Ruuki, J. 2004. Joko teillä on nelijalkainen terapeutti. Artikkelä on julkaistu Tiede-lehdessä 4/2004 ja on luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa
http://www.tiede.fi/artikkeli/84/joko_teilla_on_nelijalkainen_terapeutti

Suomen Kennelliiton www-sivut. Viitattu 9.12.2011. <https://www.kennelliitto.fi>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä. Tammi.

Valtioneuvoston periaatepäätös Terveys 2015- kansanterveysohjelmasta 2001:4. 2001. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki: Edita Oyj.

Voutilainen, P. 2004. Hoitotyön laatu ikääntyneiden pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Stakes tutkimuksia 142. Saarijärvi: Gummerus.

Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston www-sivut. Viitattu 9.12.2011.
<https://www.fsd.uta.fi>

LIITE 1

TEEMAHAASTATTELURUNKO

HENKILÖKUNTA

- Minkälainen on oma suhtautumisesi kaverikoirien vierailuihin?
- Ovatko kaverikoirien vierailut aiheuttaneet erimielisyyttä työyhteisössänne?
- Lisäävätkö kaverikoirien vierailut työmäärää?
- Minkälainen on mielestäsi ihanteellinen kaverikoira?
- Minkälainen on mielestäsi hyvä kaverikoiranohjaaja?

VANHUS

- Millä perusteella vanhukset valitaan kaverikoirien tapaamisiin?
- Millaisille vanhuksille kaverikoirien käynneistä on iloa ja/tai hyötyä?
- Onko vanhusten vireystilassa tai muussa voinnissa mielestäsi havaittavissa eroa kaverikoirien vierailun jälkeen?
- Odottavatko vanhukset kaverikoirien vierailuja?
- Millaisille vanhuksille kaverikoirien vierailut eivät mielestäsi sovellu?

Haluaisitko kertoa vielä jotain muuta?

LIITE 2

Olen Anne Tuisku ja teen opinnäytetyötä Satakunnan ammattikorkeakouluun sosiaali- ja terveysalan toimipisteeseen Raumalle. Opinnäytetyötäni ohjaa lehtori Ritva Pirilä. Opinnäytetyöni aiheena on hoitajien kokemukset Suomen Kennelliiton kaverikoirien vierailuista Ruskakodissa. Etsin haastatteluuni kaverikoirien vierailuille osallistuneita hoitotyöntekijöitä. Haastattelussa kysytään hoitajien mielipidettä kaverikoirien vierailuista sekä hoitajien havaintoja vanhusten reaktioista kaverikoirien vieraillessa Ruskakodissa. Haastattelu kestää enintään tunnin ja nauhoitan sen sanelukoneella. Puhtaaksikirjoitan haastattelut ja opinnäytetyöni valmistuttua hävitän nauhoitteet. Haastateltavien henkilöllisyys ei käy ilmi opinnäytetyöstäni.

Suostumus haastatteluun

Pyydän teitä osallistumaan haastatteluun, jossa selvitän kaverikoirien vierailuista saatuja kokemuksia Ruskakodissa.

Opiskelen sairaanhoitajaksi Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan toimipisteessä Raumalla. Tarkoitukseni on valmistua joulukuussa 2011.

Haastattelen opinnäytetyötäni varten kaverikoirien vierailuilla mukana olleita Ruskakodin hoitotyöntekijöitä.

Haastattelu kestää enintään yhden tunnin. Haastateltavalla on oikeus keskeyttää tutkimukseen osallistuminen missä vaiheessa tahansa. Haastattelut nauhoitetaan, jonka jälkeen ne kirjoitetaan puhtaaksi. Haastateltavien nimet tai muut henkilötiedot eivät tule missään vaiheessa esille, eikä haastatteluja lue kukaan muu kuin opinnäytetyön tekijät. Opinnäytetyöni raportissa käytän mahdollisesti suoria lainauksia haastatteluista. Tutkimus perustuu luottamuksellisuuteen. Tutkimusmateriaalin analysoinnin jälkeen nauhoitteet ja muu haastattelumateriaali hävitetään. Ennen haastattelua teiltä pyydetään kirjallinen suostumus haastatteluun.

Ystävällisin terveisin:

Anne Tuisku

p. 040 3583868

Minä _____ suostun haastateltavaksi

Paikka: _____ Aika: _____

Allekirjoitus _____

Anne Tuisku

ANOMUS

15.9.2011

Ruskakoti

Toiminnanjohtaja Hanna-Leena Ojalainen

Peräsimentie 5

29190 Pori

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Olen Anne Tuisku ja opiskelen Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan yksikössä Raumalla. Valmistun sairaanhoitajaksi hoitotyön koulutusohjelmasta.

Teen opinnäytetyötä Suomen Kennelliiton kaverikoirien vierailuista Ruskakotiin. Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää minkälaisia kokemuksia Ruskakodissa on saatu kaverikoirien käynneistä. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää kehitettäessä kaverikoirien ja vanhustenhuollon työntekijöiden yhteistyötä.

Tutkimuksen kohderyhmänä on Ruskakodissa asiakastyötä tekevät hoitotyöntekijät, jotka ovat olleet mukana kaverikoirien vierailuilla. Tutkimus suoritetaan haastattelemalla ja suunnitelmani on haastatella kymmentä hoitajaa. Yksi haastattelu kestää enintään tunnin. Haastattelut tehdään lokakuussa 2011.

Opinnäytetyötäni ohjaa lehtori Ritva Pirilä Satakunnan ammattikorkeakoulun Rauman sosiaali- ja terveysalan toimipisteestä.

Pyydän lupaa hoitotyöntekijöiden haastattelemiseksi ja opinnäytetyöni toteuttamiseksi syksyllä 2011.

Yhteistyöterveisin,

Anne Tuisku

SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Anne-Marie Tuisku	Opiskelijanumero: 0702777	Aloitusrhythmi: AHT07RH
Koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma		
Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Ritva Pirilä, ritva.pirilä@samk.fi, 02-6203557, Steniuksenkatu 8 26100 Rauma		
Toimeksiantaja, yhteyshenkilön nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Ruskakoti, Hanna-Leena Ojalainen, hanna-leena.ojalainen@ruskatalot.fi, 02-6275180		
Opinnäytetyön nimi: Hoitajien kokemuksia kaverikoirien vierailuista Ruskakodissa		
Työn etenemisaikataulu: Haastattelut ja puhtaaksikirjoitus syksyllä 2011		
Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektsuunnitelmassa.		
Vakuutukset. Jos opinnäytetyö tehdään kokonaan tai osittain työsuhteessa palkkaa vastaan, niin toimeksiantajan on laadittava asianmukainen kirjallinen työsuopimus. Työnantaja huolehtii lainmukaisista vakuutuksista, sillä ammattikorkeakoulun vakuutukset eivät kata työsuhteessa tehtävän opinnäytetyön tekijää. Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen. Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. Aineiston hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Satakunnan ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta. Oikeudet opinnäytetyön tuloksiin. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle. Immateriaalioikeudet. Tekijänoikeus ja muut immateriaalioikeudet opinnäytetyöhön kuuluvat opinnäytetyön tekijälle. Opinnäytetyön tekijä ja toimeksiantaja sopivat erikseen, missä laajuudessa tekijänoikeus tai muut immateriaalioikeudet siirtyvät toimeksiantajalle. Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu. Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Ammattikorkeakoulu vastaa työn ohjauksesta, seurannasta ja työn riittävästä laadusta. Ammattikorkeakoulu ei ole taloudellisesti vastuussa työn tuloksista tai aikataulusta. Opinnäytetyön tekijä ei vastaa toimeksiantajalle vahingosta, joka toimeksiantajalle syntyy opinnäytetyön viivästyisestä, ellei erikseen toisin sovit. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Opiskelija sitoutuu palauttamaan toimeksiantajalle työn aikana saamansa luottamuksellisen aineiston, kun opinnäytetyö on valmistunut, tai kun osapuolet yhdessä toteavat, että yhteistyöedellytyksiä opinnäytetyön loppuun saattamiseksi ei ole. Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus. Opinnäytetyö on kokonaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa salassa pidettäviksi määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyö tai sen osia voidaan julkaista myös internetissä sopimalla niistä erikseen. Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opettaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättäytymään käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa. Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa. Tätä sopimusta on laadittu 3 kappaletta, yksi kullekin osapuolelle. Satakunnan ammattikorkeakoululla on oikeus käyttää yhteistyöhanketta referenssinä ammattikorkeakoulun työelämäyhteistyistä, mukaan lukien SAMKin yhteistyötietokanta, johon voi tehdä hakuja internetissä. Opinnäytetyöstä näkyvät otsikko, organisaatio ja organisaation yhteyshenkilö. Hanketta voidaan lisäksi hyödyntää ammatillisen korkeakoulutuksen tavoitteita edistävästi esim. opetusmateriaalina tai -metodina edellyttäen, ettei hankkeeseen sisällyneiden tietojen luottamuksellisuutta vaaranneta.		
Päiväys: 14 . 9 . 20 11		
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimi ja nimen selvitys:	Koulutusjohtajan/Toimialajohtajan allekirjoitus ja nimen selvitys:	
Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus:		

Sisältövastaava: Anne Sankari

Tarkistettu viimeksi: 22.11.2010